

Марія Винарчик

к.пед.н. кафедра порівняльної педагогіки

та методики викладання іноземних мов

Павло Ковалів,

студент 3 курсу навчально-наукового інституту іноземних мов,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,

м. Дрогобич

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Інноваційні технології мають неабияке значення для покращення процесу навчання, викладання і оцінювання знань учнів, оскільки сприяють вивченню мов не тільки в межах школи, але здатні підтримувати їх самоосвіту, є корисними як для учнів, так і для вчителів. Багатомовність у школах і вищих навчальних закладах стала реальністю, що сприяє позитивному ставленню до мовної і культурної взаємодії, а інноваційні технології створюють те середовище, у якому вивчення і використання декількох мов сприймається як багатство та необхідний ресурс для самовдосконалення і розвитку особистості [2, с. 207].

Відповідно до Енциклопедії Сучасної України, інновація (англ. innovation, від лат. innovatio – оновлення, зміна) – результат розроблення та впровадження нової або вдосконаленої технології в галузях економіки, управлінській, комерційній, маркетинговій діяльності або соціальній сфері, який під час застосування дає можливість здобути комплексний ефект (економічний, соціальний, екологічний, науково-технічний тощо). На сучасному етапі інновації відіграють вирішальну роль у забезпеченні економічного зростання країни та її соціально-культурному розвитку [4].

У освітній сфері саме наукові знання є міцною основою для розвитку інновацій, а співпраця між педагогами та науковцями сприяє інноваційній практиці та досвіду. Гнучкі модульні структури (наприклад, вчитель, його клас тощо) дозволяють втілювати інновації у навчально-виховний процес. Інформаційно-комунікаційні технології можуть стати потужним важелем для оновлення системи

освіти та розвитку професійної педагогічної майстерності. Мотивація до осучаснення та оновлення методів роботи з учнями є джерелом інвестиції у майбутнє. Здатність вчителя до критичного осмислення власної педагогічної практики сприяє виробленню інноваційних професійних навичок в освіті. Самоосвіта та постійне навчання дозволяють знайти відповіді на багато питань, які постають перед вчителем у процесі освітньої діяльності. Вміння реалізувати роль знаючого та турботливого наставника дає змогу досягти довіру учнів. Великий педагогічний досвід залишається головним підґрунтям інновацій, а поєднання теорії і практики – її практичним втіленням. Лише досвідчені вчителі здатні виявити прогалини у педагогічній та навчальній діяльності, скорегувати певні дії з метою підвищення своєї професійної майстерності. Рівноправна співпраця з учнями, підтримка їх у всебічному та різносторонньому розвитку розглядається сьогодні як одна із необхідних умов для інноваційної педагогічної діяльності та інтерактивної взаємодії:

- створення умов для залучення всіх учасників до процесу пізнання;
- створення атмосфери співпраці, взаємодії, кооперації;
- створення комфортних умов навчання;
- продуктивне та свідоме навчання, застосування отриманих знань у

повсякденні [3, с. 9].

В умовах іншомовної діяльності створення сприятливих умов для усіх учасників навчально-виховного процесу дає можливість кожному висловити свою точку зору стосовно організації процесу викладання та навчання іноземної мови, забезпечує використання інноваційних методів. Для того, щоб вчителі іноземних мов мали змогу використовувати ефективно інтерактивне викладання, вони повинні мати певне уявлення про його організацію. В основі має бути атмосфера взаємодовіри та взаєморозуміння, весь процес викладання і навчання іноземної мови повинен спрямовуватись на розвиток і підвищення мотивації до вивчення іноземної мови, що у кінцевому результаті сприятиме комунікації, яка базується передусім на принципі активності і свідомості в навчанні. Його можна реалізувати шляхом:

- “створення в учнів позитивного уявлення про майбутню професійну діяльність;
- формування розуміння учнями смислу професійної освіти й, відповідно, на цій основі інтересу до професійних знань, навичок і вмінь;
- вироблення мотивації учіння та майбутньої професійної діяльності;
- спонукання учнів до правильної оцінки власних дій, вчинків, виховання у них звичок самоаналізу й самоконтролю та потреби самовдосконалення;
- створення під час навчання проблемних ситуацій, які потребують самостійних, творчих і активних дій, та залучення учнів до їх розв'язання;
- використання діалогічних методів навчання, які формують і розвивають самостійність, творчість і активність учнів;
- стимулювання колективних форм роботи, взаємодії учнів в учінні;
- організації навчання в умовах змагання, стимулювання ініціативи і творчості;
- проблемності викладання навчального матеріалу;
- використання отриманих професійних знань, навичок і вмінь у практичній діяльності;
- диференціації навчального матеріалу відповідно до розумових і фізичних можливостей і здібностей учнів;
- уміння педагога відчувати психічний стан учнів тощо” [5, с. 311-312].

Інноваційна діяльність вчителя іноземних мов повинна бути систематичною, лише тоді вона ефективна. В її основі мають знаходитися пріоритети особистісного розвитку школярів, їхні бажання та сподівання на перспективу використання іноземної мови. Цьому у значній мірі сприяють сучасні навчальні програми, освітні проекти, спрямовані на міжнародну співпрацю. Їх успішна реалізація заохочуватиме учнів до комунікації із носіями мови, розвиватиме інтерес до міжкультурної взаємодії та пізнання іншої культури, що у кінцевому результаті приведе до вдосконалення процесу викладання і навчання іноземної мови. Надзвичайно цінною є реалізація міжнародних проектів за допомогою мультимедійних засобів. В наш час, кожен школяр може скористатися з різних

мультимедійних засобів, задля покращення комунікативних навичок іноземної мови. До цих інноваційних комунікативних засобів можна віднести: різноманітні сайти для листування між іноземцями (Français Facile, Penfriend, Mixxer, InterPals тощо), з використанням мікрофону (Discord, Speaky, Hello Talk, Polyglot club тощо). Використовуючи ці Інтернет-ресурси, учень може з легкістю удосконалити вимову, покращити знання граматики та зрозуміти і усвідомити структуру іноземної мови. Цей процес продовжується у вищому навчальному закладі.

Звісно, що важливою ознакою інноваційної діяльності є розмаїтість іноземних мов. Для сприяння успішному їх вивченню, окрім наявності послідовної навчальної програми, мають бути визначені цілі навчання. У межах і поза межами Європи критерієм визначення цілей, що мають бути досягнуті у викладанні і навчанні мов, стали Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти (CEFR). Це документ, який лежить в основі інноваційної діяльності вчителя іноземних мов, позаяк чітко представляє: а) компетенції, потрібні для спілкування; б) відповідні мовні знання та навички; в) ситуації і сфери спілкування [1, с. 36].

Очевидно, що інноваційна діяльність вчителя іноземних мов повинна бути запрограмована в рамках освітньої стратегії, яка враховує наукове дослідження, визначення чітких цілей, концепцію провадження, вибір шляхів реалізації, відстеження та зворотній зв'язок. Інноваційний підхід є важливим інструментом для ефективної іншомовної діяльності. Він сприяє комунікації, міжкультурному діалогу і міжнародній взаємодії. Це не тільки свобода інформації і вираження особистісних поглядів, це також засіб розвитку мовної компетентності школярів.

Список використаних джерел

1. Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. Київ : Ленвіт, 2012. 168 с.
2. Винарчик М.П. Інноваційні технології як запорука ефективності навчання іноземної мови: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 5 черв. 2020 р. Київ, 2020. С. 206–211.
3. Демчинський О.В. Інтерактивні методи викладання. Практичні поради для суддів-викладачів. Київ : ФОП, 2017. 64 с.
4. Енциклопедія Сучасної України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=12321
5. Ягупов В.В. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Київ :КиївЛибідь, 2002. 560 с.